

Az Élet szolgálata – Dominus vobiscum

9. tábla

„Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. ... Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz.” (Jn 15,4-5)

A családi otthon a keresztény élet első iskolája és "az érlelődő emberiség iskolája".¹

Itt tanulja meg az ember a kitartó munkát, ismeri meg a munka örömét, a testvéri szeretetet, a nagylelkű, ismételt megbocsátást, és mindenekelőtt Isten szolgálatát az imádságban és az élet elajándékozásában.²

A család – a családi egyház³– az Egyház életének elsődleges tere, különösen a gyermekek keresztény nevelése szempontjából döntő szerepe miatt⁴.

A szülők gyermekeik első és legfontosabb nevelői.⁵ Ebben az értelemben a házasság és a család alapvető feladata az élet szolgálata.⁶

A szülők szentségi rangra emelt kapcsolata a Szentháromság Isten valóságos jelenlétét adhatja a családnak. Ahogy az eucharisztikus ünnepségben, a szentmisében megerősödünk, táplálkozunk az Élet Kenyerével, és kiteljesedik az életünk, úgy a gyermekek a házaspárok kegyelmi szeretetlégkörében tudnak erős, egészséges lelkű személyekké növekedni. Amikor a szülők egymás iránti szeretetüket ápolják, szeretetük Krisztusi középpontjához kapcsolódnak, akkor a gyermekeik lelki fejlődésének, nevelésének, kibontakozásának a legfontosabb alapján is munkálkodnak.

A családban elsősorban példaadással nevelünk a szentségi-, a szentségekkel élő életre. A gyermekek a szülőkről veszik a példát. Ha együtt megyünk szentmisére, ha látják, hogy mi szülők együtt imádkozunk, hogy gyengéden szeretjük egymást, hogy irgalmasak vagyunk, hogy rendszeresen járunk gyóntni, áldozni, tisztaságban élünk, akkor ez lesz számukra a minta. Mászt vezetni az tud, aki maga is úton van. Könnyebb egy nagy hajó farvizére felülni a kis csónakkal, mint ha valaki csupán szavakkal irányítja az evezést. A jóért való belső küzdelem hat a gyermekekre, amelyet szavak nélkül is érzékelnek.

¹ II. Vatikáni Zsinat: Gaudium et spes lelkipásztori konstitúció, 52

² <https://www.liturgia.hu/hazassag>

³ v.ö. LG 11.

⁴ v.ö. Propositio 8.]XVI. Benedek pápa: Sacramentum Caritatis

⁵ II. Vatikáni Zsinat: Gravissimum educationis deklaráció, 3.

⁶ II. János Pál pápa: Familiaris consortio apostoli buzdítás, 28.]

Egy édesanya így beszél erről: „Egyik nagyböjti „jófeltételem” volt, hogy a jó légkör kedvéért nem nevelem a gyerekeket a vacsoraasztalnál. Éppen a falattal együtt lenyeltem egy szúrós megjegyzést, amikor 16 éves lányunk felhúzta a szemöldökét és megszólalt: Anya, te megint elhatároztaál valamit?”

A példaadás házastársunk számára is fontos lehet: nem biztos, hogy azonos lelki szinten éljük meg a hitünket, sőt előfordulhat, hogy egyikünk valamikor hitbéli krízist él meg. Úgy, ahogy betegségben egymás testére vigyázunk, vigyáznunk kell egymás lelkére is. Egymás lelki vezetői, mentorai vagyunk.

Az otthoni közös imádság, liturgia a gyermekek lelki életének az alapja és a szentmisére járás egyik lépcsőfoka. Fontos élmény a gyermeknek, ha látja, hallja a szüleit imádkozni. A gyermek érzi kimondatlanul is, hogy a szülő miért jár misére: kötelességből, vagy a találkozás miatt, belső vágyakozásból, mert szükségét érzi, hogy ott lelkileg táplálkozzon, feltöltődjön. Mindkettő fontos és változó intenzitású motiváció.

A családi imádságok során természetes módon nő bele a gyermek Istennel való kommunikációjába. Az otthoni imában tanulja meg, hogy csendben maradunk, hogy van érzéseinken túli jelenlét, hogy a közös imádságban egymásra is figyelünk, hogy fegyelmezzük saját magunkat is. Kisgyermekkel még sok zsvajjal, bukfencsel (szó szerint és átvitt értelemben egyaránt), akár feszültségekkel is járhat a családi liturgia. Nyíltabban kijönnek azok a nehézségek, amelyek a templomban is megjelennek. A családi ima jó légköre a legfontosabb, amelyből kifejlődhet a fegyelmezettsége is. Ez a családi élmény készíti elő a templomi liturgia családiasságát, a részvétel megélhető és egyre növekvő szintjeit.

A szülők elfogadó és felfelé ösztönző szeretete megerősíti a gyermeket, mert a Szentháromság Isten szeretete van jelen benne. A gyermekek a szülőkön keresztül tapasztalják meg, élnek meg Isten elfogadó, gyönyörködő, felemelő szeretetét. Ha a szülő eleven érzékelés kapcsolatban van a gyermekével, tudja, követi, hogy mi van a szívében, mi foglalkoztatja, ez a kapcsolati minta, élmény lesz az alapja a gyermek istenkapcsolatának is. Isten ismer engem, és tudja, hogy nekem mi a jó.

"Az anya a gyermeket teljesen befogadja, a gyermek tudatalatti lelkivilágát is. Ő az, aki a gyermeke tudatalatti lelki életét alakítja már akkor is, mikor a gyermek még az anyaméhben van. Ő az, aki a gyermeket az apához vezet. ... Ezáltal az anya-élmény által a gyermek formálódik, és erőteljes

apaélményre törekszik. Később a tudatosság elérésével ez fogja a természetfeletti világot szimbolizálni, amely az érzések áttevődése által megvalósul. Tehát nem fog nehezebbé esni az anyához való ragaszkodást átruházni a mennyei dolgokra, az apához való ragaszkodást pedig a mennyei Atyára átruházni." (Josef Kentenich)

Nem egyformák a gyermekek: van, akinek több bátorító impulzus kell, hogy legyen önbizalma, a másikkal többször kell megbocsátani, ez fontos megtapasztalás számukra. A szülők irgalmas szeretete adja a későbbi szentgyónások, az irgalmas Atyával való találkozások alapélményeit.

Az apa és anya büszke mosolya megerősíti a gyermeket, ahogyan gyermekké leszünk a Mennyei Atya tekintetében. A szentáldozásban eggyé válunk a Fiúval, hogy a Mennyei Atya magához öleljen és azt mondja: „Ez az én (kedvenc) gyermekem, akit szeretek...”

„A gyermekek nemcsak arra vágnak, hogy a szüleik szeressék egymást, hanem arra is, hogy hűségesekek legyenek egymáshoz és mindig egyek maradjanak. Ezek és más jelek mutatják, hogy a házastársi szeretet természetében benne van a véglegességre való nyitottság. Az egység, amely az örökre szóló házassági ígéletben kristályosodik ki, több egy társadalmi formáságnál, vagy hagyománynál.”⁷

Kentenich atya így tanít: „Minden nevelés, akár a kisgyermek, akár a felnőtt nevelése, két fontos dolgot feltételez: tiszteletet és szeretetet. Lehet, hogy az érzelem egyszer az egyiket, egyszer a másikat

⁷ Ferenc pápa: Amoris Laetitia 123.

hangsúlyozza, előfordulhat, hogy egyszer a szeretet, másszor a tisztelet kerül előtérbe, de mindkettőnek állandóan jelen kell lennie. Tehát a kisgyermekhez, a csecsemőhöz való viszonyunkat is ez kell, hogy jellemezze.”

Egy gyermek méltóságának tiszteletben tartása azt is jelenti, hogy szüksége van nem csak az apa és az anya egymástól független szeretetére, hanem kettejük egymás közötti szeretetére is, mint saját létének forrására, mint fészekre, mely befogad és mint a család alapjára.⁸

Isten pedagógiája a szabadság és a bizalom pedagógiája. Isten úgy nevel, hogy nem óv meg a rossztól, a szenvedésektől, a megpróbáltatásoktól, sőt egész életutunkon találkozunk ezekkel. Arra hív, hogy felnőjünk a minél nagyobb, önzetlenebb szeretetre. Szabad akaratot adott mindannyiunknak, vállalva annak kockázatát, hogy akár szembe fordulunk vele. Bizalommal nevel. Kísér az utunkon, erőt ad, támogat, és az utat parancsolataival, tanácsaival jól kitáblázza, hogy legyenek kapaszkodóink, támpontjaink, hogy el ne vesszünk. Hasonlóan neveljük mi is gyermekeinket!

Krisztus az új Ádám, aki elhagyta mennyei Atyját, pedig mindketten tudták, mivel jár az, ha eljön a földre. Édesanyja, Mária otthonát is elhagyta, hogy küldetését teljesítse. Otthonunk biztonságos, békés kikötő a gyermekeink számára, de nem azért születtek, hogy ott vesztegeljenek a csendes vizeken egész életükben, hanem hogy onnan vitorlát bontsanak, és új tájakat hódítsanak meg.

Annyiban tudom gyermekemet elengedni, amennyiben egységben vagyok társammal és Jézussal, aki jelen van a házasságom szentségében, és lelki táplálékom az Eucharishtiában. Az intimitást nem az önállósodásra kész gyermekemtől várom.

Minden kegyelem. A gyermekeink szabad, önálló emberek, az ő hitük ugyanúgy Isten ajándéka, nem kizárólag a mi gyermeknevelésünket dicséri, vagy minősíti. A hitet nem lehet örökölni. Istennek nincsenek unokái, csak gyermekei.

Az Eucharishtiában Jézus mindig vár minket, mint gyermekeket. Isten előtt mi is gyermekek vagyunk és cél is, hogy azok maradjunk. Ő nem tesz szemrehányást, ha késlekedtünk, elmaradtunk, zsákutcába jutottunk, vargabetű van életünkben. Azért térünk vissza Hozzá, mert a szeretete, a jelenléte odavon, gyógyít és nevel minket. Mi házaspárként, szülőként ezt a biztos menedékét adhatjuk a mi gyermekeink számára.

Az életutunkon Jézus sem minket, sem gyermekeinket nem hagy egyedül, hanem útítársul, sőt úti eledelül adja magát nekünk: „Vándorlásunk társa lett, úgy szerette a világot kenyér színbe rejtezett.”

Minden áldozat, odaadottság, amit megélünk, így a testi vagy lelki gyermekeinkért való életünk is, hasonlóvá tesz Krisztushoz, aki életét adja övéért. Ha eljön az idő, hogy nem lehet gyermekeinkkel Istenről beszélgetni, Istennel lehet róluk beszélgetni.

Kentenich atya így tanít Szent Pál és Szent Bernát nyomdokain a nevelésről: „**Nos, megmarad ez a három: a szó, a példa és az ima; de köztük legnagyobb az ima....** Az ima első osztályú nevelési hatalom. Ha pedig ennek mélyebb okait kutatjuk, elsősorban két dolog mutatkozik: Az egyik arra mutat rá, hogy csak az ima által leszünk képesek növendékünket belsőleg helyesen megérteni. A másik ok szerint csak az ima által, azaz a belső élet ápolása által jutunk el az élő Istennel való helyes kapcsolatra; a gyógyító, a csaknem mindenható kapcsolatra.”⁹

Az imában hordozás csak látszólag passzív, a valóságban aktív, valódi hatalmas cselekvő erő. Alakítja az imádkozót is, és kegyelemmel körbeveszi azt a személyt is, akiért imádkozunk.

⁸ Ferenc pápa: Amoris Laetitia 172.

⁹ J.Kentenich: Egy újkori pedagógia alapvonásai, Családkadémia, Óbudavár, 2003.

A házasság szentségében jelenlévő Isten valóságosan kinyilvánítja erejét és életet adó szeretetét a gyermekek lelkében. A szülők kapcsolata által valóságosan megtapasztalható a felnövekvő ember számára, hogy Istennél elfogadásra talál, nála megpihenhet, feltöltődhet, Ő meghallgat, Ő gondoskodik, Ő megbocsát, Ő jószágos.

Hogyan, miben hasonlít szeretetem Isten bizalommal teli, szabadságot adó szeretetére?

